

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Discursul de deschidere

rostit la adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român de dl Virgil Onișiu, viceprezidentul Societății.

Onorată adunare generală! Domnilor și Doamnelor! În această clipă de sărbătoare, când ursita rea a voit ca eu să deschid și să conduc această adunare generală a Societății pentru fond de teatru român, — sufletul meu se umple de sfială și de o adânc simțită durere.

Un caporal modest al unei mici oștiri, care oștire se luptă de aproape 40 de ani pentru idealul măreț al teatrului românesc în patria noastră, — ajuns-am să țin astăzi locul marelui urzitor și conducător al mișcării teatrale la noi, a neuitatului nostru prezident, a venerabilului bătrân, care a fost Iosif Vulcan.

Iată de ce sunt copleșit de sfială și de durere.

Și în această tulburare a sufletului meu numai două momente sunt, cari îmi înlesnesc cumpătul neapărat în fața D-Voastră: convingerea firmă, că vom găsi un vrednic urmaș în scaunul de prezident al Societății noastre și eu voi fi astfel mântuit de sarcina onorifică, dar prea grea, ce mă apasă azi, — și de altă parte faptul, că durerea mea nu este particulară, nu este numai a mea, ci este o durere din care vă luați și D-Voastră partea și pe care o simt toți fiii de bine ai neamului nostru.

Bătrânii fruntași ai luptelor noastre pentru cultură jelesc în Iosif Vulcan pe vechiul lor tovarăș, care a luptat aproape 5 decenii alături cu ei pentru idealul lor comun: înălțarea neamului românesc prin cultură, — cărturarii bărbați în toiul muncii și în cumplitul puterii lor văd în moartea lui Iosif Vulcan o faclă, care le-a luminat întăiele poteci, când s'au încumetat să intre pe dibuite în tărâmul înburuenit și încălcit al cărții românești

dela noi, o faclă care acum pe veci li-s'a stins, — iar generația tină, nădejdea zilelor noastre de mâne, este înduioșată văzând cum luptătorul idealist al unor vremi ce nu mai sunt, apune pe veci, pentruca ei trecând înainte peste redutele cucerite în nobil avânt de el, să ducă la noi biruințe și să înfigă pe mai înălțate culmi aceeași flamură a aceluiaș ideal, pentru care a trăit și a luptat și el!

Din obșteasca părere de rău nu lipsește, dlor, nici inima înduioșată a femeii române. Mamele române au vărsat lacrimi ferbinti pe mormântul aceluia care prin condeiul său neobosit le-a altuit în inimi iubirea cărții românești și a graiului strămoșesc și care a oferit un șir îndelungat de ani aproape el singur hrana sufletească în graiul neamului pentru odraslele lor: mamele tinere ale zilelor noastre.

Din această obștească durere însă luatu-mi-am partea cea mai mare noi, cari suntem ostașii societății pentru fond de teatru român și îndeosebi noi dela această masă, cari am avut fericirea să fim în timpul din urmă tovarășii de muncă și de însuflețire ai iubitelui nostru prezident.

Imi pare că-l văd când venia la noi în Brașov, o făcea în fiecare an de 2—3 ori ca se prezideze la ședințele comitetului societății noastre, cu câtă bucurie ne saluta, cu câtă seninătate ne asigura de fericirea ce o simte, când se vede între noi îndrumând cu înțelepciune și dragoste căile iubitei societăți, al cărei suflet a fost și a rămas până la moarte.

Și cine dintre noi va uita vredodată strălucirea, căldura și idealismul ce se revărsa asupra adunărilor noastre generale din rostul plin de avânt și de însuflețire a măiestrelor sale discursuri presidiale, cu cari deschidea adunările noastre? Figura lui înaltă părea că se înalță și mai mult în acele clipe solemne,

ochii lui străluciau de focul sacru ce-i străbătea inima și publicul era răpit de un val de însuflețire cald și puternic, care venia din inimă și mișca inimile. Dragostea lui pentru cauza mare a teatrului românesc era așa de puternică, încât oboseala murcii zilnice și a vârstei sale înaintate se risipia ca prin minune în mijlocul succeselor frumoase ale adunărilor și avea el și aveam noi toți împreună impresia, că prinde puteri nouă, că întinereste.

O fi de bună samă și viia impresie ce mi-a lăsat în suflet tovarășia de muncă sub conducerea însuflețită a ilustrului nostru prezident, idealismul lui nescut, nădejdiile lui mari în viitorul iubitelui neam, bucuria lui nefățărită de mișcarea vie și românească a literaturii noastre mai nouă, care a trecut în vârtej înainte peste munca și stăruința lui de odinioară de pe acelaș tărâm și sub aceeași flamură, — cari toate le-am simțit nemijlocit din graiul și din faptele lui.

Dar, socotesc, că tocmai această nemijlocire a impresiilor unei măturii vii mă îndreptățește să ridic glasul meu fără pretenții întru păstrarea dreaptă și curată a amintirii sale.

Iosif Vulcan nu a fost un geniu, nu a fost un soare, care cu razele sale să lumineze până'n întunerecul zilelor trecute și a celor viitoare. Sufletul lui a fost o lumină blândă care a luminat ani îndelungați cărările modeste în viața culturală și literară a contimporanilor săi, cari datori sunt să rostească cu o pioasă recunoștință numele acestui vrednic fruntaș între luptătorii pentru cultura și literatura românească.

Este sublim bărbatul genial, care din bogăția fără samă și fără de hotar a nemăsuratului său intelect aruncă sămințe vii, din cari încolțesc roade minunate din veac în veac. Uimiți ne închinăm din neam în neam spiritului său generator.

Măcar că el nea dat poate numai fărâme de neînchipuita lui avuție.

În fața acestor uriași ai gândirii omenești, se ridică alții mai mici, mai modești, dar tot așa de indispensabili pentru înaintarea omeniei, ca și acei mari genii. Aceștia sunt vrednicii fruntași ai luptelor contimporane; lanțul lor constituie desvoltarea continuă. Ei sunt grădinarii cari muncesc în sudoarea feții lor din zori până în sară, ca sămânța aruncată de geniu, ce trece ca un fulger, să încolțască, să crească și să rodească și rodul îl culegem noi toți și ne veselim de el. Și ca să rămân la această comparație, lăudăm dulceața roadelor, lăudăm soiul lor ales și binecuvântăm pe cel ce a adus sămânța lor — dar uităm prea des de vrednicul grădinar, fără de a cărui muncă nu aveam poate niciodată parte de dulceața roadelor alese. Eu mă închin cu stimă și venerațiune înaintea acestor vrednici fruntași ai muncii intelectuale din zilele noastre. Ei de obicei ni-au dat mai mult din „talantul” lor nouă tuturor, decât au păstrat pentru sine. Și e mai greu și mai vrednic a da mult dintr'o avere mai modestă, decât puțin dintr'un prisos de îmbelșugare! Ear eu socot, că un titlu la recunoștința noastră merită numai omul, care din avutul său intelectual și moral a dat obștei mai mult, decât a reținut pentru sine și vrednicia de om atârnă, socotesc eu, dela acest raport între ceea ce dăm pentru alții și între ce reținem în chip egoistic pentru noi. Și pe cât știu să admir pe cel ce din puținul ce are a dat mult s'au chiar tot pentru alții, pe atât mă întorc cu disgust dela cel înzestrat din plin dela Dumnezeu, care aruncă pentru alții numai sfărmituri din avuțiile sale enorme.

Iosif Vulcan a fost unul dintre muncitorii noștri fruntași cei mai vrednici, care din izvorul de lumină și din puterea de muncă, cu care l-a înzestrat Dumnezeu, a împărțit-

FOIȘOARĂ.

Nepotul răsfățat.

Farsă, în 5 acte, de A. Kotzebue.

După o traducere a lui Ioan Șt. Șuluțu, prelucrată de T. V. Păcățian (Urmare.)

SCENA 8.

Somnulescu: (Iese din odaie supărat, cu halat și cu luminare în mână). Ce zgomot e aici, de nu poate omul să doarmă?

Iancu: Tocmai la bună vreme sosește!

Somnulescu: Tu ce cauți pe vremea asta aici?

Iancu: Pst! Pst! Am descoperit un complot unchiule.

Somnulescu: Lasă-mă în pace cu nebuniile tale.

Iancu: Bine, nu ști, că ești pe cale de a perde ce ai mai scump pe lume?

Somnulescu: Mai scump pentru mine e somnul!

Iancu: Dar soția d-tale cea iubită?

Somnulescu: Și ea, să 'nțelege. Dar ce i-s'a întâmplat? A lovit-o doară apoplexia?

Iancu: Ceva și mai rău!

Somnulescu: E moață cumva?

Iancu: Și mai rău. Sunt pe cale să o fure!

Somnulescu: Să o fure? Să-i fie de bine celui ce a pus ochii pe ea! Acum mă duc să dorm mai de parte. (Voiește să plece.)

Iancu: Și lași să ți-o fure? Așa o bunătate de muiere?

Somnulescu: Sunt sigur, că cel ce o fură, în trei zile mi-o trimite îndărăt.

Iancu: Asta se poate. Dar ce va face mătușa cu d-ta, când va auzi că n'ai voit să faci nici un pas pentru a o scăpa de rușinea asta?

Somnulescu: Bine zici băiete. Vezi, la asta nu m'am gândit! Se facem dară ceva. Spune-mi ce ar fi de făcut?

Iancu: Întâi trebuie să ști, că ticălosul ăla de Costică e nemernicul, care prin o astfel de faptă caută se respălătească ospitalitatea avută în casa d-tale.

Somnulescu: Vai, afurisitul de el, și se prefăcea că iubește pe Dora! Acum iată că fuge cu mama ei! Ori a fugit deja?

Iancu: Încă nu. Acum se gâtesc de fugă. El e în oadaa mătușei.

Somnulescu: Mă bag la el și-l sugrum!

Iancu: Nici o iritație unchiule, și nici un sgomot. El nu e singur. Are șase argați cu el, îmbrăcați ca bandiții!

Somnulescu: Dar eu nu am servitori?

Iancu: Pe toți i-a îmbătat, și acum dorm tun. Pe mătușa n'ai auzit-o cum a strigat mai adineoară? Acum probabil a legat-o, de aceea nu mai sbiară.

Somnulescu: Sermana mea Anică! Ce să facem deci, ce să facem?

Iancu: Cu forța nu putem isprăvi nimica, ci numai cu viclenia. Trăsura lui Costică așteaptă la ușa grădinei. Mergi și te pune d-ta în trăsura, înaintea lor, și când vin ei, ia-i la goană.

Somnulescu: Crezi că va fi bine așa?

Iancu: Sigur. Mătușa va vedea că ții mult la ea, ai scăpat-o de rușine și de un nărod, și drept răsplată se va purta față de d-ta cu cea mai mare cruțare și iubire.

Somnulescu: Nu mă va mai pune să scot găinile din straturi?

Iancu: Ce! Măne omorâm toate găinile, întru memoria fericitei eliberări a mătușii din ghiarele bandiților!

Somnulescu: De așa ști că nu mă păcălești!..

Iancu: Iute unchiule! Nu e vreme de pierdut. Și fiindcă afară e cam frig, ia mantaua aceasta pe d-ta, pune căița asta în cap și pleacă iute prin grădină, ca se ajungi la trăsura înaintea lor. Eu încă merg cu d-ta, ca să nu te atace vreun bandit, și te duc până la trăsura...
Somnulescu: (Eșind Îmbrobodit de nu-l cunoaște nime). Dumnezeu să-ți deie bine și sănătate nepoate, că ești un băiat foarte de treabă. Nu înzadar te dorim noi de ginere. Barem de ar veni în curând să ne punem amândoi pe ne-trebnicul de Costică și să-i muiem oasele, ca să ne țină minte. Numa 'n cap să nu dăm! (Ies amândoi.)

(Cortina cade.)

(Va urma.)

Nr. 10695 Plen. 1907. [330] 1-3

CONCURS

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1908 din **fundatiunea „Andronic“**

I. Pentru învățării de orice meserie,
II. Pentru sodalii deveniți de atari în decursul anului 1907.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, prin aceasta se excre concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă în general:

1. Carte de botez.
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa având a se indica în acest atestat: câți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserii.

Concurenții pot fi numai Români ortodoxi născuți în arhidieceza Transilvaniei. În special au să dovedească:

I. Învățăceii:

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) adeverință dela măestru despre sporul, ce-l arată în meserie despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autenticată.

II. Sodalii.

a) că au terminat anii de învățacel în anul 1907, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 §. 67);

b) că au purtare bună și fac spor multămitor, ceea ce vor dovedi ori cu cartea de lucru, ori cu adeverință dela măestru;

c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai vreunei reuniri de meseriași și să cunosc mai multe limbi, vor fi preferiți.

III. Sodalii cari sunt în condițiuni de a deveni măestri:

a) să aibă certificatul de măestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverințe dela măestrii, la cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voește să se așeze ca măestru, ce fel de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate konzistorului arhidiecezan gr. orient. din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1907 st. v.

Acei concurenți cu studii gimnaziale și reale, cari se vor aplica ca învățării la sculptura de lemn, bătășit și zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățării, ori ca sodali în aceste meserii și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor, în ateliere mai mari, în cari să poată câștiga praxa recerută vor fi considerați cu ajutoare mai mărișoare.

Cereri neinstruite în regulă și cele întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu din ședința plenară a Konzistoru lui arhidiecezan, ținută la 5 Noembrie 1907.

Consistoriul arhidiecezan.

888/1907

[331] 1-3

CONCURS

Pe baza Statutului organic §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 și a Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter votat de congresul național bisericesc al metropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania sub Nr. protocolar 136 din 1888 §. 7 prin aceasta să publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Sibiului.

Fiitorul protopresbiter va fi totodată și paroh în locul central al tractului, adecă în parohia din Sibiu-Cetate.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele din parohia centrală de cl. I. Sibiu-Cetate.

2. Dotațiunea protopresbiterală satorită în punctul I. din concluzul sinodal Nr. 116 din 1900.

Concurenții au să documenteze cualificațiunea prescrisă în concluzul congresual Nr. 111 din 1888.

Concursele instruite cu toate documentele necesare să se subștearnă la Preaveneratul Konzistor arhidiecezan în Sibiu în termen de 30 de zile computate dela prima zi ce urmează după publicarea acestui concurs în ziarul „Telegr. Român“.

Deodată cu concursurile, concurenții au să aștearnă și o tabelă de cualificațiune după rubricile indicate în Regulamentul congresual din 1888 pentru procedura la alegerea de protopresbiter §. 12.

Concursele intrate după espi-rarea terminului, nu să vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului protopresbiter al tractului Sibiului, ținută la 12/25 Octomvrie 1908.

Mateiu Voileanu

administr. protopresb.

Candid Popa

notar.

Nr. 701/1907 prot.

[321] 1-3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de învățator la școala din Feleag, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salar anual 600 cor. și anume: 300 cor. dela popor prin repartiție și 400 cor. întregire dela stat, cuartir în edificiul școlii, doi stângini de lemne și folosința unei grădini.

Reflecții vor avea a se presenta înainte de alegere în biserică spre a fi cunoscuți poporului. Cel ales va avea să țină școală de repetiție a conduce elevii în fiecare Duminică și sărbătoare la sf. biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Petenții au să aștearnă în termenul deschis cererile instruate conform normelor în vigoare subscrului oficiu protopresbiter.

Sighișoara, 30 Octomvrie 1907.

Oficiul protopresbiter gr. orient. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernat.

Dimitrie Moldovan

protopresbiter.

Nr. 665/1907 prot.

[324] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a, din Holbav, protopresbiteratul Bran, se escrie concurs în sensul rezoluțiunii preinlate din 28 August a. c. Nr. 9080 Bis. în termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate la coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și aștearnă cererile la subsemnatul oficiu protopresbiter în Zărnești având a se presenta în biserică spre a cânta respective a ofia și cuvânta.

Zărnești, 26 Octomvrie 1907.

Oficiul protopresbiter rom. gr. or. al Branului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ion Dan

adm. ppesc.

Tablouri istorice.

La **Librăria arhidiecezană** din Sibiu, (Nagyszeben) se află de vânzare următoarele:

Asaltul redutei Grivița.
Dumbrava roșie,
Moartea lui Stefan cel Mare
Bombardarea Vidinului.

Stefan cel Mare și aerodul Purice.
Trecerea armatei române peste Dunăre la 20 August 1877.

Principele Carol inspectând reduta Grivița.
Jurământul boierilor înaintea lui Tudor la Cotroceni.

Prinderea lui Tudor.
Petru și Ioan Asan ridică steagul liberării.
Grivița Nr. 1.

Întâlnirea A. S. Domnitorului cu Osman Pașa după căderea Plevnei.

Prețul fiecărui tablou 3 coroane.
Stefan Vodă cel bun și mare, 1 coroană.

Se caută

O calfă de morar

de încredere ca morar pentru moara de apă.

(327) 3-3

Adresa:

Moara din Turnișor.

Noua lege școlară

Articolul de lege XXVII din 1907 referitor la raporturile de drept ale școlilor nesustinite de stat și la competențele învățătorilor aplicați la aceste școlii, precum și

Instrucțiunea

cu privire la esecutarea acestui articol de lege.

Traducere de:

Lazar Triteanu

referent școlar.

Să află de vânzare la

Librăria arhidiecezană în Sibiu

cu prețul de 1 cor. 20 b. plus 10 bani porto postal.

„ALBINA“, institut de credit și economii în Sibiu primește depuneri spre fructificare noi:

1. Cu 4% sub 2000 cor., și peste 2000 cor. fără abdicere.
2. Cu 4 1/2% dela 2000 cor. în sus cu abdicere de 3 luni.
3. Cu 5% dela 2000 cor. în sus cu abdicere de 6 luni.

Interesele le capitalizează semestral.

Contribuțiunea de 10% dela interese o plătește institutul.

(308) 7-16

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procură în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 43-

Sibiu — Nagyszeben.

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás

stațiune balneară aranjată de nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

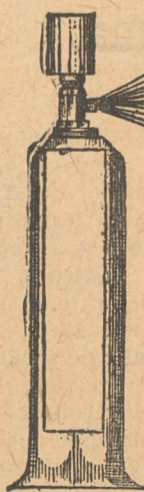
chimicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din baia celebră Buziás, pentru prepararea apei gazoase, pentru restauratori și alte scopuri industr.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Estratul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică măncările și beuturile a. 1907 Nr. 4615. „Miosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma esaminării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se cualifica de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Biuroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneare Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ SZÉNSAV MÜVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDÖN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

[323] 2-

in cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler

Erste Rebenveredlungsanlage

recunoscută deja de ani ca cea dintăiu și cea mai solidă

Proprietar: **FR. CASPARI,** Mediaș, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată!

Lista pentru prețuri conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredința despre promptitudinea firmei și bunătatea materialului. [307] 11-40